

MICROECONOMIE
TEORIE ȘI APLICAȚII PRACTICE

Lect. univ. dr. MARIA-CRISTINA ȘTEFAN
Universitatea Valahia din Târgoviște - Facultatea de Științe Economice
Asist. univ. drd. MIHAELA-MIRELA DOGARU
Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir

MICROECONOMIE
TEORIE ȘI APLICAȚII PRACTICE

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2012

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Gheorghe Iovan

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Angelica Mălăescu

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘTEFAN, MARIA-CRISTINA

Microeconomie : teorie și aplicații practice /

Maria Cristina Ștefan, Mihaela Mirela Dogaru. –

București : Editura Universitară, 2012

Bibliogr

ISBN 978-606-591-576-3

I. Dogaru, Mihaela-Mirela

330.101.542

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786065915763

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2012

Editura Universitară

Director: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	11
CAPITOLUL 1	
INTRODUCERE ÎN ECONOMIE	13
1.1. Sinteza temei	13
1.1.1. Școli și curente de gândire economică	13
1.1.2. Definierea economiei politice	14
1.1.3. Sistemul științelor economice	15
1.1.4. Metoda economiei politice	17
1.1.5. Legile economice	17
1.2. Întrebări de control	18
CAPITOLUL 2	
CONCEPTE ECONOMICE DE BAZĂ	20
2.1. Sinteza temei	20
2.1.1. Activitatea economică – formă a activității umane	20
2.1.2. Nevoile umane și resursele economice	22
2.2. Întrebări de control	25
2.3. Aplicații	25
CAPITOLUL 3	
BANII ȘI CIRCUITUL ECONOMIC	27
3.1. Sinteza temei	27
3.1.1. Natura, geneza și evoluția banilor	27
3.1.2. Funcțiile banilor în economia de piață	28
3.1.3. Circuitul economic	29
3.2. Întrebări de control	31
3.3. Aplicații	31
CAPITOLUL 4	
ECONOMIA ȘI RAȚIONALITATEA ECONOMICĂ. STRUCTURILE ECONOMIEI	36
4.1. Sinteza temei	36

4.1.1. Economia națională	36
4.1.2. Economia subterană	36
4.1.3. Economia naturală. Economia de schimb	37
4.1.4. Agenții economici și formele de organizare a afacerilor	38
4.1.5. Rolul proprietății în economia de piață	40
4.1.6. Modele și tipuri ale economiei de piață	40
4.2. Întrebări de control	42
CAPITOLUL 5	
FACTORII DE PRODUCȚIE	44
5.1. Sinteza temei	44
5.1.1. Factorul de producție muncă	44
5.1.2. Factorul de producție pământ (natură)	45
5.1.3. Factorul de producție capital	45
5.1.4. Neofactorii de producție	47
5.2. Întrebări de control	47
5.3. Aplicații	48
CAPITOLUL 6	
UTILIZAREA FACTORILOR DE PRODUCȚIE	52
6.1. Sinteza temei	52
6.1.1. Combinarea factorilor de producție	52
6.1.2. Productivitatea factorilor de producție	52
6.2. Întrebări de control	55
6.3. Aplicații	56
CAPITOLUL 7	
PIAȚA ȘI CONCURENȚA	59
7.1 Sinteza temei.....	59
7.1.1 Piața	59
7.1.2. Concurența	63
7.2. Întrebări de control	65
7.3. Aplicații	66
CAPITOLUL 8	
CEREREA	69
8.1. Sinteza temei.....	69
8.2. Întrebări de control	72
8.3. Aplicații	73

CAPITOLUL 9	
OFERTA	77
9.1. Sinteza temei	77
9.2. Întrebări de control	79
9.3. Aplicații	81
Capitolul 10	
INTERACȚIUNEA CERERII CU OFERTA ȘI ECHILIBRUL PIEȚEI	82
10.1. Sinteza temei.....	82
10.2. Întrebări de control	83
10.3. Aplicații	84
CAPITOLUL 11	
COMPORAMENTUL CONSUMATORULUI ȘI OPȚIUNILE SALE RAȚIONALE	86
11.1. Sinteza temei	86
11.2. Întrebări de control	92
11.3. Aplicații	93
CAPITOLUL 12	
COSTUL DE PRODUCȚIE	100
12.1. Sinteza temei	100
12.2. Întrebări de control	105
12.3. Aplicații	106
CAPITOLUL 13	
PREȚUL	112
13.1. Sinteza temei	112
13.1.1. Conceptul de preț	112
13.1.2. Funcțiile prețului	112
13.1.3. Politici de prețuri	113
13.1.4. Formarea prețurilor	113
13.2. Întrebări de control	114
CAPITOLUL 14	
PROFITUL	116
14.1. Sinteza temei.....	116

14.1.1. Definiție	116
14.1.2. Funcțiile profitului	117
14.1.3. Indicatorii profitului	117
14.1.4. Factorii care influențează mărimea profitului	118
14.1.5. Maximizarea profitului	118
14.1.6. Raportul preț-cost-profit și stabilirea pragului de rentabilitate la nivelul firmei	121
14.2. Întrebări de control	122
 CAPITOLUL 15	
PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ	124
15.1. Sinteza temei	124
15.1.1. Conceptul și trăsăturile pieței forței de muncă	124
15.1.2. Cererea și oferta de forță de muncă	125
15.2. Întrebări de control	126
 CAPITOLUL 16	
SALARIUL	127
16.1. Sinteza temei	127
16.1.1. Concept și forme	127
16.1.2. Tipologia salariului	128
16.1.3. Salarizarea	128
16.1.4. Factorii care influențează mărimea și adâncimea salariului	129
16.1.5. Procedeele de modificare a mărimii salariului	129
16.2. Întrebări de control	129
16.3. Aplicații	130
 CAPITOLUL 17	
PIAȚA MONETARĂ	133
17.1. Sinteza temei	133
17.1.1. Masa monetară. Agregatele monetare	133
17.1.2. Sistemul bancar	133
17.1.3. Cererea și oferta de monedă	135
17.1.4. Structura pieței monetare	136
17.2. Întrebări de control	137
17.3. Aplicații	137

CAPITOLUL 18	
CREDITUL ȘI DOBÂNDA	140
18.1. Creditul.....	140
18.1.1. Definiție, funcții	140
18.1.2. Trăsături	140
18.1.3. Tipologie	141
18.2. Dobânda	142
18.2.1. Definiție.....	142
18.2.2. Sursele capitalului de împrumut.....	142
18.2.3. Concepții privind natura dobânzii	142
18.2.4. Mărimea dobânzii.....	142
18.2.5. Calculul dobânzii	143
18.2.6. Modalități de reținere a creditului	143
18.2.7. Factorii de influență asupra nivelului și dinamicii ratei dobânzii	144
18.2.8. Tipologia dobânzii	144
18.2.9. Componentele dobânzii.....	144
18.3. Întrebări de control	144
18.4. Aplicații	145
CAPITOLUL 19	
PIAȚA CAPITALULUI.....	150
19.1. Sinteza temei	150
19.1.1. Valorile mobiliare – produse ale pieței de capital	150
19.1.2. Conceptul și structura pieței de capital	151
19.1.3. Cererea și oferta de capital	152
19.1.4. Bursele de valori	153
19.2. Întrebări de control	155
19.3. Aplicații	156
CAPITOLUL	
RENTA	158
20.1. Sinteza temei	158
20.1.1. Definiție	158
20.1.2. Mecanismul de formare a rentei	158
20.1.3. Tipologia rentei	159
20.1.4. Prețul pământului	160
20.2. Întrebări de control	160

CAPITOLUL 21	
EȘECUL PIEȚELOR	162
21.1. Sinteza temei	162
21.1.1. Cauzele eșecurilor piețelor	162
21.1.2. Situațiile tipice de eșec al piețelor	162
21.2. Întrebări de control	165
BIBLIOGRAFIE	166

CUVÂNT ÎNAINTE

În actualul context economic și social, în care unda turbulențelor specifice se manifestă, cu intensități diferite, în întreaga economie mondială, se constată apariția unei adevărate industrii a opiniilor despre mersul economiei. Rămâne ca istoria să consemneze validitatea deciziilor luate și măsura în care aceste decizii respectă atenționările lansate de economiști, încă de la primele semnale nefaste, în sensul evitării încercărilor de rezolvare a problemelor prin adâncirea lor.

Lucrarea de față se dorește un prim pas spre însușirea cadrului conceptual al microeconomiei, cuprinzând o abordare structurată a metodologiei, noțiunilor și legilor aferente activității economice, metodelor și formelor specifice de exprimare, urmărind înțelegerea mecanismelor economice fundamentale. Prezentare tuturor acestor elemente este realizată în slujba economiștilor, studenți și practicieni, fără a se limita la cerințele acestora.

În economia lucrării sunt prezentate exemple practice în cadrul cărora se realizează o prezentare detaliată a modalităților de înțelegere și însușire a conceptelor economice fundamentale, astfel încât să răspundă cerințelor de accesibilitate pentru cercuri cât mai largi de cititori. Prin exemplele enunțate, dispunând de explicații și de prezentarea modului de interpretare a rezultatelor, se poate afirma că lucrarea se înscrie în seria instrumentelor „de utilizat” la nivel microeconomic de către toți cei interesați în acest sens.

Publicarea lucrării reprezintă o etapă a demersului științific, iar comentariile, analizele și sugestiile ce se așteaptă a fi lansate de cei interesați, vor constitui indicatorul cel mai elocvent prin care se va confirma atingerea finalității acestui demers.

Prof. univ. dr. Gheorghe Popescu
Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”

Prezenta lucrare destinată învățării microeconomiei este o dorință mai veche a autoarei de a realiza o lucrare practică, un îndrumar de economie. Am speranța că, într-o perioadă ulterioară să am răgazul de a elabora și un îndrumar de macroeconomie.

Cartea se adresează celor interesați să studieze fenomenele și procesele economice, să-și însușească și să aprofundeze conceptele de bază ale economiei. Aceste obiective m-au determinat să optez pentru realizarea unei lucrări teoretico-aplicative de economie politică.

Structura lucrării cuprinde teme prezentate sintetic, utilizându-se grafice și relații de calcul matematic pentru a facilita însușirea noțiunilor și legilor aferente activității economice.

Pentru majoritatea temelor sunt prezentate și aplicații, iar pentru problemele cu un grad de dificultate mai ridicat s-au realizat și rezolvările astfel încât cititorul să își poată spori nivelul de instruire în domeniul economic.

Modalitatea de structurare a problematicii teoriei economice și folosirea unui limbaj accesibil în prezentarea conceptelor și fenomenelor își aduc o contribuție substanțială la cunoașterea aspectelor teoretico-practice din economia contemporană.

În speranța că am îndeplinit în mare parte obiectivele propuse, țin să adresez mulțumiri tuturor celor m-au sprijinit - familiei mele, profesorilor mei și, nu în ultimul rând, să invit cititorii la a-mi adresa sugestii și propuneri, care vor contribui la îmbunătățirea acestei lucrări.

Autoarea

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE ÎN ECONOMIE

1.1. Sinteza temei

1.1.1. Școli și curente de gândire economică

I Perioada preclasică

- Mercantilism (timpuriu și târziu) – A. de Montchretien
- Fiziocratism

II Perioada clasică

- Școala clasică engleză (literalism) – A. Smith, D. Ricardo, Th. Malthus
- Marxism, K. Marx

III Perioada modernă

- Marxism
- Școala neoclasică (marginalism) – A. Marshall, W.S. Jevons, C. Menger, L. Walras
- Keynesismul (dirijism) – J.M. Keynes

IV Perioada contemporană

- Marxism
- Neoclasicism (neoliteralism, monetarism)
- Dirijism (neokeynesism, postkeynesism)
- Radicalism
- Instituționalism

1.1.2. Definirea economiei politice

a) Un ansamblu coerent de *idei, teze și teorii* se constituie în *știință* dacă se evidențiază:

—> *obiectul* (domeniul) *de cercetare*

—> *metodele de cercetare*

—> *categorii și legi proprii*

- *Ideile economice* sunt reprezentate prin opinii, păreri, cugetări și judecăți cu privire la activitatea economică practică a oamenilor.
- *Teza economică* este o idee economică principală dezvoltată și demonstrată.
- *Teoriile economice* sunt categorii filosofice care desemnează reflectarea abstractă, conceptuală a realității economice.

Etimologia sintagmei “economie politică”:

- Sintagma își are originea în limba greacă:
oikos = casă, gospodărie;
nomos = normă, lege;
polis = cetate, oraș, societate.
- Ea apare pentru prima dată în lucrarea “Tratat de economie politică”, aparținând lui Antoine de Montchretien (1615)
- La momentul apariției, sensul sintagmei era de “norme de gospodărie socială”.

b) Economia politică:

- reprezintă o știință teoretică, un ansamblu coerent de cunoștințe despre realitatea economică, o reflectare universalizată, generalizată a acestei realități, ea fundamentează noțiunile, categoriile și legile aplicabile tuturor domeniilor economiei reale.
- studiază viața economică în întreaga ei complexitate, are în vedere interdependențele dinamice din economia reală, indiferent dacă cercetarea pornește de la microeconomie spre macroeconomie, extinzând criteriul raționalității și eficienței maxime asupra tuturor activităților din societate.
- în calitate sa de știință teoretică fundamentală, economia politică încearcă să elimine opoziția dintre teorie și doctrină.

- creează tehnici și instrumente de cercetare a faptelor economice, împrumută tehnici și instrumente de la alte științe, integrându-le într-un ansamblu specific, constituind baza metodologică pentru toate științele economice

În literatura de specialitate, cea mai modernă definiție a științei economice aparține școlii opțiunilor eficiente. Conform acesteia, economia politică este o știință a comportamentului uman al cărei scop este acela de a identifica modul eficient de utilizare a resurselor.

Școala economică românească definește economia politică drept știință social-umană care are ca obiect de studiu complexitatea și dinamica economiei precum și interferențele sale cu alte domenii de activitate pe baza criteriului eficienței economice și utilizării raționale a resurselor.

Economia politică poate fi privită ca:

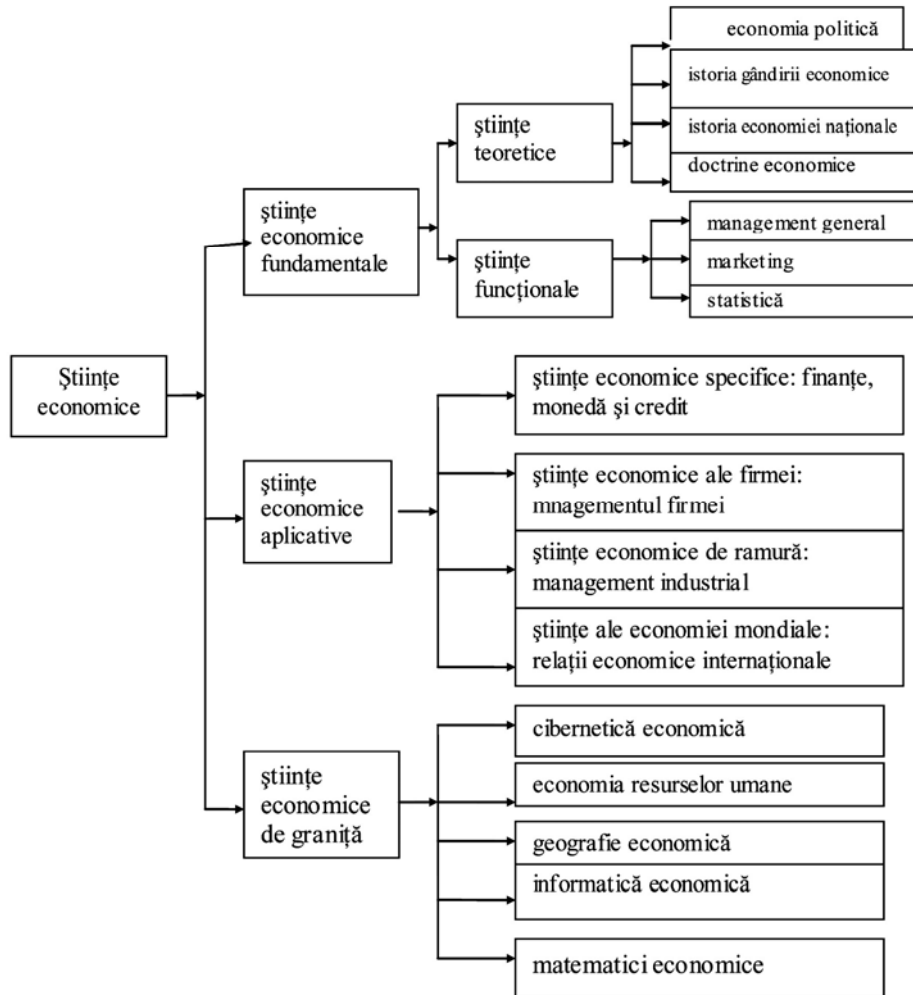
- economie pozitivă, acel tip de economie care oferă explicații obiective și științifice privind modul de funcționare a economiei și are un demers științific necesar emiterii unor ipoteze asupra comportamentului agenților economici probleme specifice microeconomiei;
- economie normativă, acel tip de economie care se referă la condiționarea și ierarhizarea unor obiective, formulate la un moment dat în societate, în urma unor judecăți de valoare personale ce pot fi rezolvate prin decizii de ordin politic, probleme specifice macroeconomiei.

1.1.3. Sistemul științelor economice

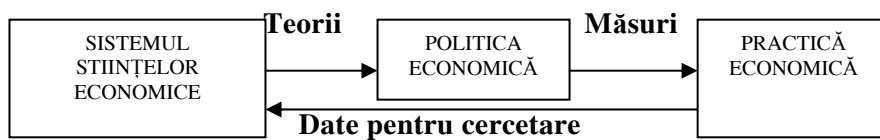
- Structura sistemului general de științe

Sistemul general de științe		
Științele naturii vii	Științele naturii neînsuflețite	Științele sociale
		Științele economice
		Economia politică

- Structura sistemului științelor economice

- Relația științe economice – activitate practică

1.1.4. Metoda economiei politice

- Cuvântul “metodă” provine din limba greacă – methodos, însemnând „cale către ceva”. Metoda unei științe, pe de o parte, reflectă legile cunoscute ale sferei cercetate din lumea înconjurătoare, iar pe de altă parte, este un mijloc de cunoaștere în continuare. Așadar, metoda este în același timp și rezultat al procesului cercetării și premisa acestuia.
- Metode sau procedee științifice
 - metoda comparării;
 - abstractizarea;
 - analiza;
 - sinteza;
 - inducția;
 - deducția;
 - metoda analogiei;
 - metoda logică;
 - metode economice matematice;
 - metode statistice.

1.1.5. Legile economice

- Fenomenul economic – forma extensivă de manifestare a activității economice
- Procesul economic – acele transformări în starea activității economice, care evidențiază dezvoltarea în timp și spațiu a fenomenului economic
- Legăturile dintre fenomene și procese:
 - deterministe $Y=f(x)$
 - stohastice $Y=f(x_1, x_2, x_3, \dots)$
- Legea economică – desemnează acele legături necesare, esențiale, relativ stabile și repetabile de cauzalitate sau dependență mutuală existente în mod obiectiv între fenomenele și procesele economice.
- Trăsăturile legilor economice - trăsături distinctive ale legilor economice:
 - raporturile dintre procese, fapte, acte și comportamente devin necesare numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții prealabile (spre exemplu, oamenii realizează actul de vânzare-cumpărare numai dacă există piață);
 - legile economice, spre deosebire de legile naturii, sugerează doar că ideea de relații constante între procese, fapte, acte și comportamente economice, în sensul că, un fapt fiind dat, celelalte îl însoțesc;
 - formularea legilor economice pornește de la comportamentele oamenilor considerate în masă; legile economice nu obligă pe nimeni în mod individual, ci îi orientează pe toți;

- cu toate că au caracter general, legile economice comportă și unele excepții, lucru care nu este valabil și pentru legile naturii;
 - legile economice sunt compatibile cu inițiativa și activitatea individuală;
 - ca și legile lumii fizice, legile economice comportă previziuni, însă prevederile actuale pe baza lor nu sunt suficient de sigure și de clare. Când oamenii le vor cunoaște suficient, previziunea economică se va dovedi tot mai sigură.
- Categoriile de legi economice:
 - empirice;
 - abstracte;
 - generale;
 - specifice.

1.2. Întrebări de control

1. În economia modernă, sistemul economic:
 - a) este considerat preponderent public;
 - b) se prezintă ca un mix de interacțiuni public-privat;
 - c) alocă planificat resursele economice;
 - d) reprezintă programarea economică.
2. Care dintre următoarele caracteristici nu aparțin activității economice?
 - a) este principala formă de activitate practică;
 - b) este guvernată de principiul raționalității;
 - c) este o activitate eminentă practică, transformatoare;
 - d) este independentă de mediul natural.
3. Într-o economie de piață, alocarea resurselor se realizează prin:
 - a) deciziile guvernului;
 - b) sistemul de prețuri;
 - c) tehnologiile de producție;
 - d) decizii administrative.
4. O afirmație normativă exprimă:
 - a) ceea ce se întâmplă în general în economie;
 - b) ceea ce ar trebui să se întâmple în economie;
 - c) o situație favorabilă din economie;
 - d) o situație de dezechilibru în care se află economia.
5. Obiectul de studiu al economiei îl reprezintă:
 - a) cercetarea psihologiei indivizilor;

- b) studierea modului în care oamenii utilizează resursele rare, pentru satisfacerea nevoilor;
- c) studierea acumulării de avuție;
- d) formularea de soluții la nivelul comportamentului individual.

CAPITOLUL 2

CONCEPTE ECONOMICE DE BAZĂ

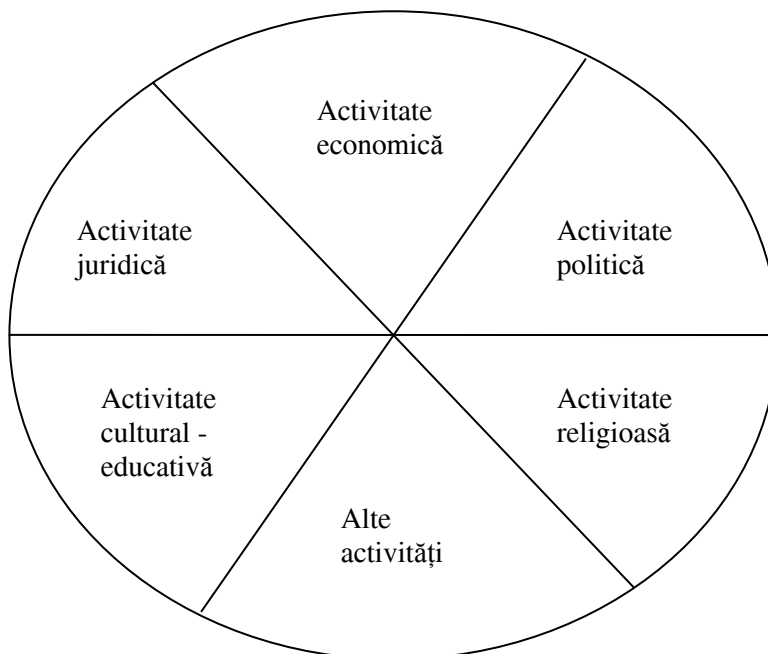
2.1. Sinteza temei

2.1.1. Activitatea economică – formă a activității umane

- Definiția activității umane

Activitatea economică reprezintă lupta împotriva rarității, este un proces complex ce reflectă faptele, actele, comportamentele și deciziile oamenilor cu privire la atragerea și utilizarea resurselor economice în vederea producerii, circulației, repartiției și consumului de bunuri în funcție de nevoile și interesele economice.

- Sistemul activităților umane

- Determinările activității economice
 - obiectivă (relația nevoi – resurse);
 - subiectivă (deciziile factorului uman).
- Trăsăturile activității economice
 - complexă;
 - dinamică;
 - rațională;
 - funcțională;
 - repetabilă;
- Raționalitatea activității economice constă în:
 - conștientizarea acțiunii;
 - respectarea principiului eficienței;
 - anticiparea efectelor
- Obiectivele activității economice:
 - ce se produce;
 - pentru cine se produce;
 - cum se produce;
 - cât se produce.
- Componentele activității economice:
 - producția;
 - repartiția;
 - schimbul;
 - consumul.

Producția constă în transformarea intrărilor (input-urilor), resurselor, factorilor de producție în ieșiri (output-uri) de bunuri economice, realizate de către agenți economici specializați, în scopul obținerii de profit. În funcție de rezultatele ei, producția poate fi:

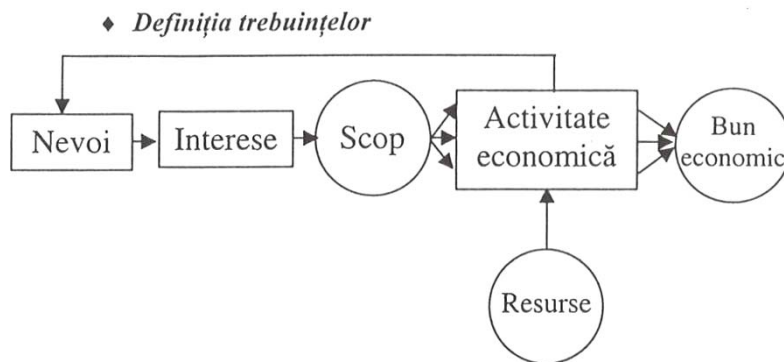
- producție materială – cuprinde totalitatea proceselor fizice, chimice, biologice, economico-sociale prin care resursele economice, inclusiv cele rezultate din procesele de producție anterioare, sunt transformate în bunuri economice utile;
- producție imaterială (prestări de servicii) – activități ale căror rezultate satisfac nevoile personale sau de producție sub formă de prestări de servicii.

Consumul constă în actele de utilizare a bunurilor economice create, repartizate și introduse în circulație, pentru satisfacerea diferitelor trebuințe, fiind ultimul stadiu al mișcării bunurilor economice. Consumul poate fi:

- productiv (intermediar);
- neproductiv (consum final).

2.1.2. Nevoile umane și resursele economice

- Definiția nevoilor (trebuințelor)
Nevoile umane sunt definite ca doleanțe, cerințe și aspirații ale oamenilor de a avea și folosi bunuri materiale și servicii.
- Relația nevoi – activitate economică

Relația nevoi-activitate economică

- Structura nevoilor umane
În funcție de cele trei dimensiuni ale ființei umane, aceste nevoi pot fi:
 - fiziologico-somatice;
 - spiritual-psihologice;
 - de grup (sociale).De asemenea, nevoile se împart în:
 - nevoi primare - cele care satisfac nevoi vitale ale omului (alimente, îmbrăcăminte etc.);
 - nevoi secundare, din care fac parte toate celelalte nevoi (de ex. nevoile de distracție: teatru, cinema, sport etc.).
- Trăsăturile nevoilor umane
 - nelimitate ca număr – pe măsura dezvoltării societății numărul acestor nevoi crește continuu;
 - saturabile, limitate ca volum – intensitatea unei nevoi individuale descrește pe măsura satisfacerii sale;
 - concurente – unele nevoi umane se pot dezvolta în detrimentul altora;
 - substituibile – anumite nevoi pot fi înlocuite cu altele care satisfac aceleași trebuințe sau sunt mai moderne;
 - complementare – se condiționează reciproc și evoluează împreună;
 - condiționate ca dimensiune de anumiți factori (vârsta, cultura);
 - au o dublă determinare:

a) obiectivă, fiind rezultatul condițiilor de viață existente la un moment dat în societate, depinzând de gradul de civilizație și cultură al populației;

b) subiectivă, adică nevoile economice depind de factori biologici, sociali, psihologici, morali, tradiții, obiceiuri, fiecare individ devenind un subiect economic care constată cât de mare este intensitatea trebuinței sale;

- regenerabile – orice nevoie economică satisfăcută renaște cu timpul, având o anumită periodicitate.

- intensitatea unei nevoi se află în permanență în raport invers proporțional cu gradul de satisfacere a acesteia.

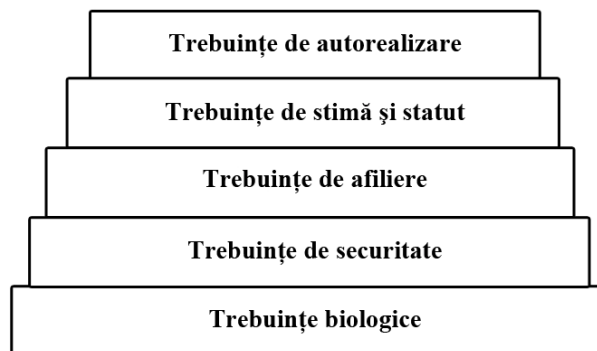
• Precizările lui H. Maslow cu privire la sistemul nevoilor umane:

- o nevoie este cu atât mai imposibilă cu cât este continuu satisfăcută (de unde rezultă că trebuința nesatisfăcută este aceea care motivează comportamentul uman);

- o nevoie nu apare ca o motivație dacă cea anterioară nu a fost satisfăcută;

- apariția unei trebuințe noi după satisfacerea alteia anterioare nu se realizează brusc, ci gradual;

- cu cât o nevoie se realizează mai spre vârful piramidei, cu atât ea este mai specific umană;

Piramida trebuințelor (H. MASLOW)

• Definiția intereselor economice

Sunt acele nevoi umane conștientizate și devenite scopuri ale luptei oamenilor pentru existență, ale confruntării și cooperării lor pentru dobândirea bunurilor economice necesare.

Interesele economice pot fi clasificate astfel:

1) Din punctul de vedere al purtătorilor intereselor se disting:

a. interese economice individuale, particulare, private;

b. interese economice ale microgrupurilor sociale, întreprinderilor, organizațiilor cu caracter local;

c. interese economice naționale, statale, denumite și interese generale;

d. interese economice internaționale;

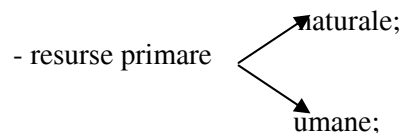
e. interese economice mondiale, planetare.

- 2) Din punctul de vedere al rolului îndeplinit în viața economică a societății:
 - a. interese economice fundamentale;
 - b. interese economice nefundamentale, secundare, terțiare etc.
- 3) Din punctul de vedere al caracterului legăturilor cu subiecții purtători se disting:
 - a. interese economice directe;
 - b. interese economice indirecte.
- 4) Din punctul de vedere al duratei manifestării lor în timp se disting:
 - a. interese permanente;
 - b. interese periodice;
 - c. interese rare.

- Definiția resurselor economice

Sunt elemente folosite în producerea de bunuri economice. În prezent, cele mai importante din acestea sunt pământul, munca, capitalul, capacitatea antreprenorială și informațiile.

- Structura resurselor

- resurse derivate (bunuri economice);

- Trăsăturile resurselor

- sunt rare, limitate în raport cu nevoile umane;
- legea rarității resurselor, conform căreia volumul, structura și calitatea resurselor economice și a bunurilor economice se modifică mai încet decât volumul, structura și intensitatea nevoilor economice;

$$\frac{\Delta N}{N_0} > \frac{\Delta R}{R_0}$$

- nivelul consumului de resurse crește proporțional cu gradul de civilizație al societății;

- Optimizarea utilizării resurselor

- în orice moment ne lovim de caracterul limitat al resurselor. Aceasta înseamnă că, satisfacerea deplină și în același timp a tuturor nevoilor, nu este posibilă. Urmarea caracterului limitat al resurselor este tendința de folosire cât mai eficientă a acestora. Întrucât știința economică are caracter normativ, adică tinde să găsească cele mai bune forme de organizare a producției, în aceeași măsură ea creează un model ideal în felul său al activității umane în sfera economiei;

- are la bază principiul hedonist: maxim de efect cu minim de efort.

- Resursele se alocă în corelație cu importanța descrescândă a nevoilor.

2.2. Întrebări de control

1. Care dintre următoarele bunuri este liber?
 - a) învățământul public;
 - b) autostrăzile;
 - c) nisipul din deșert;
 - d) informația;
2. Caracteristica principală a resurselor este:
 - a) abundența;
 - b) calitatea;
 - c) raritatea;
 - d) utilitatea;
3. Un bun economic:
 - a) este produs în exclusivitate de către firme;
 - b) nu poate face obiectul tranzacțiilor în natură;
 - c) are prețul strict pozitiv;
 - d) este oferit într-o cantitate mai mare decât cantitatea cerută la orice nivel al prețului.
4. Caracteristica principală a resurselor este:
 - a) abundența;
 - b) calitatea;
 - c) raritatea;
 - d) utilitatea.
5. În știința economică, resursele sunt limitate în sensul că:
 - a) se modifică mai încet decât nevoile;
 - b) scad continuu;
 - c) se modifică mai repede decât nevoile;
 - d) nu sunt folosite.

2.3. Aplicații

• *Resursele economice*

1. Doi agenți economici A și B pot realiza produsele P1 și P2 în cantitățile și cu resursele următoare:

Agentul A: $QA_1=10^3UF$ $QA_2=10^4 UF$ $RA=10^6UM$

Agentul B: $QB_1=10^4UF$ $QB_2=10^2UF$ $RB=10^5 UM$

Cum se vor specializa agenții și care va fi volumul ofertei în cazul specializării ?

Rezolvare:

Se calculează costul unitar al fiecăruia dintre cei doi agenți A și B pentru a găsi specializarea MQ_i .

	P ₁		P ₂		R
A	10^3	$Cu = \frac{10^6}{10^3} = 10^3$	10^4	$Cu = \frac{10^6}{10^4} = 10^2$	10^6
B	10^4	$Cu = \frac{10^5}{10^4} = 10^1$	10^2	$Cu = \frac{10^5}{10^2} = 10^3$	10^5
Optim min (C_u^A, C_u^B)	$\min(C_u^A, C_u^B) = 10$		$\min(C_u^A, C_u^B) = 10^2$		

În consecință, agentul A se va specializa în produsul P₂ (deoarece $Cu_2 < Cu_1$), iar agentul B se va specializa în produsul P₁ (deoarece $Cu_1 < Cu_2$).
 Producția totală în cazul specializării:

$$Q_{total} = QB_1 + QA_2 = 10^4 + 10^4 = 2 * 10^4 \text{ UF}$$

$$Q_T = \text{MAX} - \text{MAXIMORUM} (Q_i + Q_j)$$

2. Doi agenți producători A și B dispun de următoarele resurse RA și RB, cu $RA=RB=10^8$ UM și pot produce produsele P₁ și P₂ în cantitățile de mai jos:

$$\text{Ag. A: } QA_1 = 10^3 \text{ UF, } QA_2 = 10^4 \text{ UF, } RA = 10^8 \text{ UM}$$

$$\text{Ag. B: } QB_1 = 10^6 \text{ UF, } QB_2 = 10^2 \text{ UF, } RB = 10^8 \text{ UM}$$

Cum se vor specializa agenții producători. Care va fi volumul ofertei totale în cazul specializării?